

Karksi valla jäätmekava 2011-2015

Eelnõu

Koostaja: OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8, Tartu
<http://www.hendrikson.ee>

Töö nr. 1213-2/10

Sisukord

Sissejuhatus	2
1. Karksi valla üldiseloostus	4
2. Strateegilised dokumendid ja õigusaktid jäätmehoolduse üldisest korraldamisest	6
2.1 Strateegilised dokumendid	6
2.2 Õigusaktide peamised nõuded	8
3. Karksi valla jäätmehoolduse areng	11
3.1 Jäätmekava 2006-2010 eesmärkide täitmine	11
3.2 Karksi valla õigusaktid jäätmehoolduse korraldamiseks	13
3.3 Probleemid jäätmehoolduses	14
4. Peamised jäätmeliigid ja nende kogused	15
4.1 Üldine jäätmevoog Karksi vallas	15
4.2 Olmejäätmete kogus ja koostis. Tekkeprognoos	17
4.3 Pakendijäätmed	18
4.4 Ohtlikud jäätmed. Probleemtoodete jäätmed	20
4.5 Ehitus-lammutusjäätmed	21
4.6 Muud jäätmed	22
5. Jäätmekäitluskohtade võrgustik	23
5.1 Jäätmejaam-käitluskeskus	23
5.2 Kogumiskohtade võrgustik	24
6. Korraldatud olmejäätmete vedu	25
6.1 Üldtingimused	25
6.2 Liitumise korraldamine	25
6.3 Liitumisest vabastamine	26
6.4 Jäätmeveo piirhind, sagedus ja konteinerite suurused	26
6.5 Jäätmevaldajate register	27
7. Eesmärgid jäätmehoolduses	28
8. Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale. Ressursivajadus.	28
9. Tegevuskava. Jäätmehoolduse rahastamine	29

Sissejuhatus

Käesoleva jäätmekava koostamisel on lähtutud Jäätmeseaduse (RT I 2004, 9, 52) §-st 43, mis sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Jäätmekava koostamisel on lisaks jäätmeseadusele arvestatud ka pakendiseadusest, riigi jäätmekavas ning teistes Eesti Vabariigis kehtivates seadustes sätestatud.

Jäätmeseaduse § 39 lõike 3 ja § 42 lõike 2 alusel peab kohaliku omavalitsuse jäätmekava sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) jäätmehoolduse olemasoleva olukorra, peamiste taaskasutatavate ja kõrvaldatavate jäätmeliikide ning jäätmete päritolu kirjeldust ja nende koguseid;
- 2) jäätmekäitluseks vajaliku loodusvara, nagu vee, turba, savi, pinnase kasutamise mahu hinnangut;
- 3) jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale;
- 4) kavandatavaid eesmärke, nagu jäätmetekke vältimine, jäätmekoguste ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine, jäätmete taaskasutamine, jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine, jäätmeveo optimeerimine;
- 5) eesmärkide realiseerimise vahendeid ja meetmeid, nagu jäätmekäitlustoimingu valik, jäätmekäitluskohtade võrgustik, meetmed ohtlike ja muude peamiste jäätmeliikide käitlemiseks, vajalikud halduskorralduslikud meetmed jäätmekava elluviimiseks, keskkonnakaitse- ja tervisekaitsemeetmed ning nende tagamise tehnoloogilised vahendid, meetmete rakendamise eeldatav maksumus;
- 6) kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamist tema haldusterritooriumil, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna või piirkondade määramist;
- 7) jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa;
- 8) jäätmehoolduse rahastamist.

Lisanduvad pakendiseaduse § 15 sätted, millega tuleb jäätmekava koostamisel arvestada:

- (1) Kohaliku omavalitsuse organ määrab kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid ning sätestab need jäätmehoolduseeskirjas.
- (2) Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavas käsitletakse eraldi pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldust ning väljaarendamist ja seatud eesmärkide saavutamise meetmeid.

Jäätmekava reguleerib neid jäätmeliike, mis on jäätmeseaduse reguleerimisalas, seega nii ohtlikud jäätmed kui ka tavajäätmed (sh püsijäätmed). Jäätmekava ei käsitle jäätmeid ja heitmeid, mis on muude õigusaktide reguleerimisalas, sh radioaktiivsed jäätmed, loomsed jäätmed ja loomakorjused, põllumajanduses taaskasutatud sõnnik. Samuti ei käsitleda kaevandamisjäätmeid – jäätmeseaduse § 39 lg 4 ja § 42¹ järgi peavad jäätmehoidla käitaja või üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa või kaevandamisloa omanik, samuti maavara rikastaja koostama kaevandamisjäätmekava, mis on jäätmeloa või maapõuseaduse alusel antavate lubade osaks.

Jäätmeseaduse kohaselt ajakohastatakse jäätmekava vähemalt iga viie aasta järel. Ajaliselt haarab käesolev jäätmekava ajavahemikku 2011-2015. Kehtiv riiklik jäätmekava hõlmab perioodi 2008 kuni 2013.

Õigusaktides antud tähtsajad on määravad mitmete tegevuste elluviimisel. Mainitud perioodil tuleb pöörata suuremat tähelepanu biolagunevate jäätmete osatähtsuse vähendamisele prügilasse ladestavates olmejäätmetes – alates 16.07.2010 ei tohi see olla üle 45 massiprotsendi ja alates 16.07.2013 üle 30 massiprotsendi.

Jäätmekava haarab ka perioodi, mis ühildub Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist rahastatavate abikõlbulike tegevuste arendamiseks elukeskkonna valdkonnas, s.o aastani 2013.

Jäätmehoolduses jätkub Karksi valla koostöö Abja ja Halliste vallaga ning Mõisaküla linnaga, sh korraldatakse korraldatud olmejäätmevedu ühise veopiirkonnana. Endiselt koostatakse jäätmekavad eraldi.

Karksi valla 2008. a. koostatud arengukavas on olulise keskkonnakaitselise arenguvajadusena välja toodud Ainja külas Polli valla prügimägi kinnistu (katastrinumber 60001:007:0130) sihtotstarbeline kasutussevõtt. Antud asukohas väljastati 1997. a. prügila rajamise ehitusluba, kuid ehitus jäi algusfaasis soiku. 2008. a. maatükk võõrandati munitsipaalomandist, et sinna rajada ladestusalaga jäätmekäitluskeskus. Jäätmekäitluskeskuse arendamise rahastamiseks moodustati Polli Prügila OÜ, kus 1. aprillist 2009 kuulub 35 % osakutest Tartu, Valga ja Viljandi linnale ning Karksi vallale (Karksi valla osalus on 1 % osakutest).

Polli jäätmekäitluskeskuses nähakse ette jäätmete sortimisliini, kompostimisväljak ning segajäätmete prügila nõuetele vastav ladestusala. Põhieesmärgiks on vastuvõetud jäätmevoogude sortimine ja suunamine edasisele käitlemisele, sh materjalina ja energeetilisele taaskasutamisele. Jäätmekäitluskeskus hakkab toimima ka piirkondliku jäätmejaamana. Kuigi elanikel tekkivate ohtlike jäätmete ja mitmete taaskasutatavate jäätmeliikide esmane kogumine võib toimuda suuremates asulates, korraldatakse elektroonikaromu, kasutatud rehvide, vanametalli, ehitusjäätmete jm sarnaste jäätmete liigiti kogumine Polli jäätmekäitluskeskuse baasil. Kompostimisplatsi saab kasutada piirkonnas tekkivate biolagunevate jäätmete kompostimiseks.

Jäätmekäitluskeskuse rajamiseks taotletakse kaasrahastamist meetme «Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse» raames (Keskkonnaministri 21.06.2010 määrus nr 22). Kui kaasrahastamine saadakse, jätkatakse jäätmekäitluskeskuse arendamist.

Jäätmekava eelnõu avalikustatakse ning võetakse vastu Karksi Vallavolikogus jäätmeseaduse §§ 55 – 59 sätestatud korras.

1. Karksi valla üldiseloomustus

Asukoht

Karksi vald asub Viljandimaa lõunaosas, piirnedes lõunas Läti Vabariigiga, läänes Abja vallaga, põhjas Paistu vallaga ja idas Tarvastu valla ja Valga maakonna Helme vallaga. Looduslikult asub vald tasase ja lainja pinnavormiga Sakala kõrgustiku kõrgemas keskosas. Valla idapiiril asub Sakala kõrgustiku kõrgeim tipp - Rutu mägi (146 m). Vallakeskus Karksi-Nuia linn asub Valga-Uulu maantee, Karksi-Nuia -Viljandi maantee ja Karksi-Nuia-Lilli maantee ristumiskohas. Maakonnakeskus Viljandi jääb Karksi-Nuiast 34 km kaugusele.

Rahvastik, elamumajandus

Karksi vallas elas seisuga 1.01.2010 3865 elanikku (**Statistikaameti andmetel 4022 elanikku**). Tihedam on asustus valla keskses Karksi-Nuias ja suuremates külates - Karksi, Polli, Lilli, Sudiste. Ülevaade elanike arvust külates on esitatud Tabelis 1.

Rahvaarv kahaneb pidevalt - 1.09.2005 seisuga oli elanikke 4298 (**Statistikaameti andmetel 4100**). Kui sarnane langustrend (vähenemine ~0,5 % aastas) jätkub, elab 2015 aastal inimesi vallas 100 võrra vähem.

Peaaegu kogu elamufond Karksi vallas kuulub eraomanikele. On üksikud munitsipaalkorterid ja tööandjate korterid. Valdav osa leibkondi on 1-2 liikmelised (64 %), leibkonna keskmine suurus oli 2000. a. rahvaloenduse andmetel 2,34 inimest.

Kortermaju on enim Karksi-Nuias (33), Karksis (23). Polli külas on 8 kortermaja, Tuhalaanes, Allastes, Mornas ja Muris kõigis 1. Enamikes kortermajades puuduvad ühtselt toimivad ühistud. Vallale teadaolevalt on moodustatud kokku 7 korteriühistut. Vajadusel teenindab ühismaju AS Iivakivi, kes osutab teenust ka eramajaomanikele.

Tabel 1. Karksi valla elanike arv seisuga 1. jaanuar 2010

Asula	Elanike arv	Asula	Elanike arv	Asula	Elanike arv
Karksi – Nuia	1841	Metsaküla	71	Morna	53
Karksi	527	Leeli	70	Oti	42
Polli	254	Pärsi	67	Univere	49
Äriküla	119	Kõvaküla	57	Hirmuküla	51
Lilli	138	Pöögle	70	Mäeküla	28
Tuhalaane	123	Ainja	69	Muri	28
Sudiste	139	Allaste	47	Suuga	15
Küla määramata			7		
KOKKU:					3865

Haridus, kultuur ja tervishoid

Karksi vallas saavad lapsed alushariduse Karksi-Nuia Lasteaias, põhi- ja üldhariduse August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis. Huviharidust on võimalik omandada Karksi-Nuia Muusikakoolis ja Karksi-Nuia Spordikoolis. Karksi Noorte Kunstistuudios õpetatakse algteadmisi erinevatest kunstiliikidest ja Lilli looduskeskuse tegevustes osalemine annab põhjalikke teadmisi loodusest. Lisaks on vallas kolm raamatukogu: Karksi-Nuia raamatukogu, Karksi Raamatukogu ja Lilli Raamatukogu. Valla kultuurielu edendavad Karksi-Nuia Kultuurikeskus, Karksi Rahvamaja, Lilli Rahvamaja.

Karksi vallas on registreeritud 33 kodanikeühendust. Lisaks on mitmeid huvialaseltse (nt Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Selts, Karksi Muinsuskaitse Selts, Kitzbergi Sõprade Selts, Auto-Motoklubi Ligur Racing), külaseltse (nt MTÜ Tuhalaane, Lilli külaselts „Tatsu“) ja spordiringe (nt MTÜ Jalgpalliklubi „Karksi“, Võrkpalliklubi „Point“) ja mitmeid erineva suunitluse ja eesmärgiga ühendusi.

Ettevõtlus

Karksi vallas puuduvad suurettevõtted. Piirkonnas on alla kümne ettevõtte, kus töötab üle 50 inimese. Nendeks on näiteks AS Textuur, tegevusalaks puidutöötlemine, Abja Tarbijate Ühistu, tegevusalaks kaubandus, Nuia PMT AS, tegevusalaks metallitöötlemine, kaubandus, transport. Kõige suurema rühma moodustavad füüsilisest isikust ettevõtjad, kellest omakorda valdav osa tegeleb põllumajanduse ja talupidamisega ning metsamajandusega.

Töötavate inimeste osakaal vallas on suhteliselt stabiilne, kuid küllalt madal, paljud töötavatest vallakodanikest on rakendust leidnud väljaspool valda.

Karksi vallas on suhteliselt kõrge mullaviljakusega maad, kuid vaatamata sellele on vähe põllumajandustootjaid. Traditsioonilise loomakasvatuse ja söodatootmisega tegelevad mõned suuremad talud ja ettevõtetest on siiani tegev veel AS Sallasto. Viimasel paaril aastal on veidi suurenenud teraviljakasvatuse pind, seda just üksikute suurtootjate arvel. Veel on vallas aiandusega tegelev Polli Aiandusuuringute Keskus, kes tegeleb nii tootmise, kui sordiaretustööga.

Üldplaneeringus on ettevõtluse ja tootmismaa reserveerimisel arvestatud sobivust keskkonnaga, samuti nende alade paiknemist teede, trasside ning elamupiirkondade suhtes. Esmajärjekorras on vajalik taas kasutusse võtta juba olemasolevad, endiste majandite keskuste suurehitised. Karksi valla arengukava järgi peaks valla ettevõtluskeskkonda tulevikus iseloomustama rõhuasetus säästvale ja ökoloogiliselt puhtale tootmisviisile ettevõtluses, eriti põllumajanduses, metsanduses, turbatootmises ja väikeettevõtluses.

2. Strateegilised dokumendid ja õigusaktid jäätmehoolduse üldisest korraldamisest

2.1 Strateegilised dokumendid

Eesti jäätmehooldusstrateegia põhineb Euroopa Liidu jäätmepoliitikal, mille üldised eesmärgiks on vähendada ressursikasutusest tulenevat negatiivset keskkonnamõju, seda jäätmetekke vältimise ning jäätmete ringlussevõtu ja taaskasutuse kaudu. 2008. aastal võeti vastu uus jäätmete raamdirektiiv - Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, mille eesmärgiks on senisest enam edendada jäätmete korduskasutust ja jäätmete ringlussevõttu, et vähendada prügilates jäätmeid ja neist tekkivaid kasvuhoonegaase. Pakendi ja pakendisüsteemi õigusaktide aluseks on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta (täiendatud direktiividega 2004/12/EÜ ja 2005/20/EÜ).

Eesti Keskkonnastrateegia

Keskkonnastrateegia aastani 2030 on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" põhimõtetest ja on katusstrateegiaks keskkonnakaitse valdkondlikele arengukavadele. Strateegia eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonnavaldkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele.

Keskkonnastrateegia põhimõteteks on säästva arengu edendamine, keskkonnakahjustuste ennetamine ja vältimine, jäätmehoolduse integreerimine teiste eluvaldkondade ja loodusvarade kasutamisega. Sellest lähtuvalt võib jäätmekäitlusmeetmed reastada pingeritta:

- jäätmetekke vältimine;
- tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutamise laiendamine;
- jäätmetest tuleneva keskkonna saastamise vähendamine;
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine.

Keskkonnastrateegias püstitatud eesmärkide rakendatavad meetmed ja tegevuste prioriteedid on toodud *Eesti Keskkonnategevuskavas*.

Riigi jäätmekava 2008-2013

Riigi jäätmekava perioodiks 2008 - 2013 kiideti heaks Vabariigi Valitsuse 29.05.2008 korraldusega nr 234. Jäätmekava eesmärkide püstitamisel on lähtutud EL ja Eesti keskkonnapoliitikast, sh õigusaktide nõuetest ja heast keskkonnatavast. Laiendatud on eesmärgi elluviimiseks kavandatud meetmeid ja tegevusi. Jäätmekavas aastateks 2008 - 2013 on esmatähtsad suunad jäätmete sortimine tekkekohal ja liigiti kogumine, jäätmejaamade-jäätmepunktide arendamine, jäätmete tekke ning ohtlikkuse vähendamine. Oluline on seose katkestamine ressursi-kasutuse, tavajäätmete ja ohtlike jäätmete tekke ning majanduskasvu vahel. Jäätmekava kehtivuse perioodil tuleb saavutada otsustav läbimurre biolagunevate jäätmete osatähtsuse vähendamisel prügilatesse ladestatavates olmejäätmetes – alates 16.07.2010 ei tohi see olla üle 45 %, alates 16.07.2013 üle 30 %, alates 16.07.2020 üle 20 massiprotsendi.

Üheks oluliseks erinevuseks eelmise jäätmekavaga võrreldes on see, et sellesse on lisatud nüüd ka maakondlikud eesmärgid - eraldi maakondade jäätmekavasid enam ei koostata. Riigi jäätmekava ja jäätmeseaduse kohaselt on jäätmehoolduse arendamine peamiselt kohaliku omavalitsusüksuse (KOV) ülesanne. Üle Eesti ühtselt toimiva jäätmehoolduse ning käitlussüsteemi toimimine eeldab omavalitsuse koostööd koostöostruktuuride kaudu. Ühtse süsteemi eelised on järgmised:

- Majanduslikult kasulik – õigesti dimensioneeritud jäätmekäitlusrajatiste (jäätmajaam, ümberlaadimisjaam jms) halduskulud on madalad, ühistes jäätmeveopiirkondades on teenuse hind ühtlane, ühiselt korraldatud taaskastutatavate jäätmete kogumissüsteem on tõhusam;
- Olemas vajalik oskusteave – vastava piirkonna jäätmehooldusanalüüsi ning lahendused korraldatakse ühiselt, igas väiksemas omavalitsuses ei pea olema eraldi jäätmespetsialisti.

Omavalitsused peavad oma jäätmekavades ette nägema võimalikult suure osa biolagunevate jäätmete eraldi kogumise, loetlema liigiti kogutavate jäätmete liigid, nende käitlusvõimalused (jäätmete kogumispunktid) ning nimetama kõrvaldamiskoha (kohad). Omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjas tuleb määrata kindlaks täpsemad tingimused jäätmete liigiti kogumise kohta, näha ette kellele ja mis ajal vastavad kohustused rakenduvad, sätestada korraldatud jäätmeveo tingimused (jäätmete liigid, miinimumkonteiner jms) jne. Omavalitusel on kohustus korraldada ka pakendijäätmete käitlemist oma haldusterritooriumil. Kogu jäätmekäitlussüsteemi korraldamine peab optimaalselt arvestama kohalike elanike vajadusi.

Olmejäätmete käitlemise kavandamise seisukohast on nii riiklikul kui ka regionaalsel tasandil oluliseks mõjutajaks võimaliku jäätme põletustehase rajamine. Üldiselt on kõige optimaalsem jäätmekäitlusstsenarium, kus võimalikult suur kogus olmejäätmeid suunatakse taaskasutusse materjali ringlussevõtuna ning ülejäänud jäätmed põletatakse võimalikult suures koguses energiatootmise eesmärgil. Biolagunevate jäätmete kompostimine on otstarbekas suuremate ja puhtamate jäätmekoguste puhul (nt aiapäätmed), samuti nendes piirkondades, kus jäätmeid pole võimalik või otstarbekas põletusse suunata.

Praktikas tuleb aga arvestada, et erinevates Eesti piirkondades võivad optimaalsed jäätmekäitlusvalikud olla erinevad ning mõningatel juhtudel võib majanduslikult kasulikuks osutuda mõni alternatiivne käitlusviis (näiteks mehaanilis-bioloogiline töötlemine).

Piirkondlikud projektid peavad olema omavahel koordineeritud. Vastasel juhul on oht, et toimub jäätmekäitlusvõimsuste üle- või aladimensioneerimine, dubleerimine jne. Kõik see põhjustab liigseid kulusid ja takistab eesmärkide tõhusat täitmist. Oluline on, et konkreetsete jäätmekäitluslahenduste/käitiste tasemel viiakse läbi keskkonnamõju hindamine, mis arvestab ka kavandatava tegevuse kohalikku (k.a sotsiaalset) mõju.

2013. aastaks annab Riigi jäätmekava järgmise visiooni: kohaliku tasandi jäätmekäitlusprojektid on arendatud omavahelises koostöös luues tervikliku ja hästitoimiva käitlussüsteemi. Olulisel määral on tõusnud elanikkonna keskkonnateadlikkus jäätmekäitlusest. Jõudsalt on arenenud jäätmete tekkekohal sortimine. Oluline osa taaskastutatavatest jäätmetest kogutakse

kohalike jäätmejaamade ja jäätmekogumiskohtade kaudu. Jäätmete taaskasutamise osakaal kogu jäätmetekkes on tõusnud 50%. Pakendijäätmete taaskasutuses on saavutatud sihttase 60%, sh ringlussevõtuna 55-80%.

2010. aastaks on Eestis tegutsema jäänud 6-7 jäätmekäitluskeskust, mille üheks osaks on ka tavajäätmete ladestamine. ... Pikemas perspektiivis, aastaks 2020, on ... olme- ja sarnaste jäätmete osas on liigitikogumise materjalina ringlussevõtu tase üle 50 %, biolagunevates jäätmetest toodetakse kvaliteetsed komposti ... Eestis töötab 2-3 ladestukohta. Meetmed jäätmetekke vältimiseks ja vähendamiseks on rakendunud ning toimivad. Tekkivad jäätmekogused ei ole oluliselt suuremad tänapäevast, kuid on tekkinud üldine vastutus kõrge elatustasemega kaasneva keskkonnamõju eest.

Jäätmekava Lisas 6 on nimetatud ka Karksi valda rajatavat jäätmekeskust ühe võimalusena Kagu-Eesti jäätmete käitlemiseks: „Kagu-Eesti piirkondliku jäätmekeskuse (sh prügilala) rajamine on alles algfaasis ning juhul, kui 2009. aasta 16. juuliks pole antud piirkonda uut ladestusala või jäätmepõletustehast rajatud, on võimaluseks Kagu-Eesti jäätmete ladestamine Väätša, Torma ja/või Paikuse prügilasse. Ühe võimalusena lisandub hetkel kavandamisjärgus jäätmekäitluskeskus Ainjas Karksi vallas.“

Karksi valda ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamisel on tugev sidusus ka järgmiste riigi jäätmekava tegevustega:

Alategevus 2.1.1.: Jäätmejaamade võrgustiku täiendamine. Üldiseks printsiibiks, et jäätmejaam paikneb jäätmetekitajast 10–20 km kaugusel hästi ligipääsetavas ning käidavas kohas.

Alategevus 2.1.5: Biolagunevatele jäätmetele kogumisvõrgustiku loomine. Omavalitsused peavad rakendama biolagunevate jäätmete tsentraalset kogumist ning arendama välja vastava käitlussüsteemi.

2.2 Õigusaktide peamised nõuded

Peamiseks õigusaktiks, mis reguleerib Eesti Vabariigis jäätmetega seonduvat, on jäätmeseadus. Jäätmeseadus on pidevas muutumises. 2004. aastal võeti vastu uus ja põhjalikult muudetud jäätmeseadus. Seda tingis jäätmehoolduse kiire areng ja samuti vajadus tagada täielik kooskõla EL õigusaktidega (jäätmepõletustehase, romusõidukite, elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete alased direktiivid). Aastatel 2003–2006 oli erilise tähelepanu all meetmete rakendamine uute jäätmealaste õigusaktide elluviimiseks, sh jäätmete taaskasutamise edendamine ja uute, keskkonnanõuetele vastavate käitluskohtade rajamine. Samuti tootja vastutuse rakendamine teatud jäätmevoogudele nagu pakendid ja pakendijäätmed, probleemtoodete jäätmed - elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed, romusõidukid ja vanarehvid.

Prügilasse sattuvate jäätmete koguse vähendamiseks võeti vastu keskkonnaministri 16. jaanuari 2007 määrus nr 4 *Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused*. Selle määrusega kehtestati :

- sortimata olmejäätmete vastuvõtu ja ladestamise keeld kõikidele prügilatele alates 1.01.2008;
- nõue korraldada olmejäätmete sortimise ja liigiti kogumise võimalused tekkekohas.

2010. a. juulis jõustunud jäätmeseaduse muudatustega täpsustati probleemtoodete käitlemise korraldust – peamiselt kuidas toimub probleemtoodete kogumisel, taaskasutamisel ja edasisel käitlemisel tekkinud kulude katmine ja sellealane järevalve. Lisaks täiendati korraldatud jäätmeveo tingimusi (korraldatud vedu hõlmab lisaks segaolmejäätmetele nende sortimisjääkide ja tekkekohas liigiti kogumisel tekkinud jäätmete kogumise ja veo, kohaliku omavalitsuse üksus informeerib kirjalikult jäätmevaldajat päevast, mil ta on liitunud korraldatud jäätmeveoga, jms) ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmehoolduseeskirja koosseisu reguleerivaid sätteid ja järelevalve korraldust. § 119 lg 3 alusel teostab kohaliku omavalitsuse üksus pidevat järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle oma haldusterritooriumil.

1.01.2011 jõustuvad sätted käsitlevad korraldatud jäätmeveo hanketingimuste täpsustusi (§1 lg 5: jäätmekäitlusega seotud teenuste tellimisele kohaldatakse riigihangete seaduses sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi, § 67: jäätmevedaja valik) ja jäätmevedajalt tasuta jäätmevaldajate registri pidamiseks vajalike andmete saamist (§ 71¹ lg 2). § 119 lg 8 sätestab, et järelevalvet teostaval isikul on õigus teha käesoleva seaduse täitmise tagamiseks ettekirjutusi, ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib rakendada sunnivahendeid asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras, sunniraha ülemmääraks on 32 000 eurot.

Pakendi ja pakendijäätmete taaskasutusüsteem peab olema kohaliku omavalitsuse tasandil korraldatud selliselt, et saavutatakse pakendiseaduses toodud pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse eesmärgid ja kehtestatud sihtarvud ning jäätmeseaduses sätestatud jäätmekäitluse üldised eesmärgid. Pakendiseadus sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutusüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest. Pakendiaktsiisi seadusega maksustatakse pakendiaktsiisiga ka Eestis turule lastud kauba pakend, teisest Euroopa Liidu liikmesriigist soetatud ja imporditud pakend.

Pakendiseaduse eesmärkide saavutamiseks rakendati 2005. aastal uute majandusmeetmetena pakendite tagasivõtmisekohustus ning kehtestati tagatisraha karastusjoogi, õlle ja vähese etanoolisisaldusega alkohoolse joogi klaas-, plast- ja metallpakenditele. Alates 1.07.2005 hakkas kehtima pakendiaktsiis lisaks alkoholi- ja karastusjoogi pakenditele ka muudele müügipakenditele kui neid seaduses ettenähtud koguses ei taaskasutata.

Vastavalt pakendiseaduse § 36 lg 2 peab alates 1.01.2009 pakendijäätmeid taaskasutama vähemalt järgmistest mahtudes:

- 1) pakendijäätmete kogumassist vähemalt 60 % kalendriaastas;
- 2) pakendijäätmete kogumassist ringlussevõetuna vähemalt 55 % ja mitte rohkem kui 80 % kalendriaastas.

§ 36 lg 3 sätestab eeltoodud taaskasutamise sihtarvude täitmiseks alates 1.01.2009 pakendiettevõtjale nõuded eri liiki pakendimaterjalide taaskasutamiseks kalendriaastas vähemalt järgmises ulatuses:

- 1) 70 % klaasijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 2) 70 % paberi- ja kartongijäätmete kogumassist, kusjuures 60 % kogumassist ringlussevõetuna;

- 3) 60 % metallijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 4) 55 % plastijäätmete kogumassist, kusjuures 45 % plastijäätmete kogumassist ringlussevõetuna ja 22,5 % uuesti plastiks töödelduna;
- 5) 45 % puidujäätmete kogumassist, kusjuures 20 % kogumassist ringlussevõetuna.

Muu pakendimaterjal tuleb taaskasutada võimalikult suures koguses vastavalt olemasolevatele tehnilistele võimalustele ja majanduslikule põhjendatusele (§ 36 lg 4).

Ettevõtjad võivad volitada taaskasutusorganisatsioone oma pakendiseaduse kohustuste täitmiseks.

Pakendiseaduse § 17¹ sätestab nõuded pakendijäätmete kogumiskohtadele, kus avalikkus saab pakendijäätmed üle anda. Tagatisrahata pakendi jäätmete kogumisel peab taaskasutusorganisatsioon tagama, et kogumiskohtade tihedus oleks sõltuvalt asustustihedusest järgmine:

- 1) tiheasustusega ala rohkem kui 1000 elanikku/km² – vähemalt üks kogumiskoht jäätmevaldajast 500 meetri raadiuses;
- 2) tiheasustusega alal rohkem kui 500 elanikku/km² – vähemalt üks kogumiskoht jäätmevaldajast 1000 meetri raadiuses;
- 3) kui asustustihedus on alla 500 elaniku ühel ruutkilomeetril – kohaliku omavalitsuse territooriumil paiknevates asulates, arvestusega üks kogumiskoht 500 elaniku kohta.

Kohaliku omavalitsuse organ peab võimaldama taaskasutusorganisatsioonidel täita neid tingimusi.

Pakendiseaduse 15.03.2010 jõustunud muudatusega täpsustatakse, et eeltoodud tingimuste täitmise hindamisel arvestatakse ainult neid tagatisrahata pakendi jäätmete kogumiskohti, mis on suunatud ja kättesaadavad avalikkusele. Igas kogumiskohas peab olema tagatud kõigi pakendimaterjali liikide kogumine.

Avalikkusele kättesaadavate kogumiskohtade asukoht, kogumiskonteinerite miinimumarv ja miinimummaht iga kogumiskoha kohta ning nende tühjendamissagedus lepitakse kokku taaskasutusorganisatsiooni ja kohaliku omavalitsuse organi vahel. Kohaliku omavalitsuse organiga kokkuleppel võib pakendijäätmete kogumist korraldada ka nende tekkekohal kogumisena. Sel juhul võib kohaliku omavalitsuse organi nõusolekul vähendada pakendijäätmete kogumiskohtade tihedust ning kogumiseks ettenähtud konteinerite arvu ja mahtu

3. Karksi valla jäätmehoolduse areng

3.1 Jäätmekava 2006-2010 eesmärkide täitmine

Karksi valla eelmise jäätmekava kehtivusperioodil olid suuremateks muutusteks jäätmehoolduses ühtse korraldatud jäätmeveo piirkonna moodustamine koos Abja, Halliste valdadega ning Möisaküla linnaga ja korraldatud jäätmeveo rakendamine. Samuti asutati Karksi valla jäätmevaldajate register.

Kui 2006. aastal oli olmejäätmete korraldatud veosüsteemiga liitunud 52 % valla elanikest, siis 2010. aastaks on hõlmatud valdav osa elanikest (välja arvatud liitumisest loobumistaotluse esitanud, **kokku x % jäätmetekitajatest**), st eesmärk hõlmata vähemalt 90 % elanikest on täidetud. Korraldatud jäätmevedu põhineb süsteemil, kus igal jäätmevaldajal on oma konteiner. Hajaasutuse ühised kokkukandepunktide rajamisest loobuti, kuna ei õnnestunud reguleerida haldamise-veoteenuse eest tasumise küsimusi. 2006. a. koguti segaolmejäätmeid 413,3 tonni, 2010. a 426,2 tonni. Karksi vallas ei toimunud majanduslangusest tingitud olmejäätmete tekke järsku vähenemist - Eestis koguti 2009. aastal kolmandiku võrra vähem olmejäätmeid kui 2007. a. (Karksi vallas langes segaolmejäätmete kogus 8 %, liigiti kogutud jäätmetega koos oli kogumine samal tasemel), võrreldes 2005. aastaga oli langus 20 %.

Jäätmete taaskasutamise suurendamise ettepanekud on valdavalt täitmata - välja on ehitamata Karksi-Nuia jäätmejaam ja jäätmete kogumispunktid Karksis ja Pollis.

2005. aastal olid paberi- ja papijäätmete kogumiseks on paigutatud kogumiskonteinerid Karksi-Nuia Gümnaasiumi ja Karksi Lasteaed-Algkooli juurde. 2010. aastal oli konteinereid 4: lisandus 1 konteiner Karksi-Nuias ja 1 konteiner Polli külas. 2008. a. koguti jäätmestatistika järgi 1,36 t/a ja 2009.a . 4,36 t/a paberi- ja papijäätmeid. Samas ei ole juurutatud paberi ja kartongi eraldi kogumist korterelamutes ja ettevõtetes.

Muude taakasutatavate jäätmete kogumise osas selged suundumused puuduvad. 2008. a. on elanikud üle andnud 178,5 tonni metallijäätmeid, muudel aastatel neid üle antud ei ole (**kas korraldati kogumiskampania?**).

Biolagunevate jäätmete kodumajapidamistes eraldi kogumise soovitus on jäätmehoolduseeskirjas kajastatud, kuid kohustusena seda alates 1.01.2009 sätestatud ei ole. Samas võib eeldada, et neid eraldi kogutakse - 2005. aastal koguti jäätmevedajate andmetel Karksi vallast elanikelt pea 600 t/a segaolmejäätmeid. Eeldatavalt toimub köögi- jm biolagunevate jäätmete tekkekohas kompostimine, sest jäätmestatistikas nad ei kajastu (st. üle neid jäätmeid pole antud). Piirkondlikud platsid haljastusjäätmete jms kompostimiseks on rajamata. **Karksi-Nuia reoveepuhasti juures toimub sette kompostimine, kuid piirkondliku reoveesette käitlemise keskusena see ei toimi.**

Pakendijäätmete kogumiseks oli 2006. aastal 1 konteiner Karksi külas ja 4 konteinerit Karksi-Nuias. Praeguseks on lisandunud 1 konteiner Polli külas. Jäätmestatistika järgi on kogutud segapakendijäätmete kogus oluliselt tõusnud -

2006. a. koguti 0,99 tonni, 2009. a. 23,6 tonni (kuid ühe ettevõtte jäätmearuande järgi koguti 2005.a. Karksi vallast ainuüksi 1 konteineriga 17,5 tonni segapakendeid ning 2,1 tonni klaaspakendeid?!). Võrreldes 2006.-2007. aastaga langes 2009. aastal summaarne Karksi vallast kogutud pakendijäätmete kogus ligikaudu 2 korda: 60,8...67,4 tonnilt 32,03 tonnini.

Jäätmekavas püstitati eesmärk, et segapakendi kogumissüsteemiga tuleks pakendeid koguda vähemalt 9 kg elaniku kohta (see teeb 2009. a. 33,165 tonni). Eesmärk on täidetud ~70 %.

Ohtlike jäätmete kogumispunkte on vallas endiselt 1 – Karksi-Nuia linnas. Spetsiaalsete ohtlike jäätmete kogumiskonteinerite soetamine Polli ja Karksi küladesse pole teoks saanud. Elanikkonnalt kogutavatest ohtlikest jäätmetest moodustavad põhiosa kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed: neid koguti 2006. a. 0,92 t, 2007. a. 1,07 t, 2008. a. 4,08 t, 2009. a. 10,17 t. Sellele on kaasa aidanud kord aastas toimuv jäätmete kogumisring ohtlike jäätmete, probleemtoodete jäätmete jms. kogumiseks. Jäätmekava eesmärk integreerida omavahel ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kogumissüsteemid on täidetud. Samas on teiste probleemtoodete (akud, rehvid, romusõidukid) summaarne osakaal vallast kogutud jäätmetest umbes 10 %.

Ehitus-lammutusjäätmete käitlemise kohta jäätmekavaga koguselisi eesmärke ei püstitatud, samuti ei kavandatud eraldi vastuvõtukohtade rajamist.

Jäätmekavaga nähti juriidilistele isikutele ette täiendavad nõuded seadusandlus sätetele. Need pole sisuliselt toimima hakanud või puudub kontroll täitmise üle:

- 1) jäätmetekitajad, kes annavad üle rohkem kui 10 tonni tavajäätmeid või 100 kg ohtlike jäätmeid aastas, esitavad vallavalitsuse nõudel ettevõtte jäätmearuande, kus on näidatud jäätmete liikumine möödunud aasta jooksul;
- 2) autoremondi, -hoolduse või -lammutamisega tegelevad ettevõtted peavad sõlmima ohtlike jäätmete (vanaõlid, jahutusvedelikud, akud jne) üleandmiseks ohtlike jäätmete käitlusettevõttega jäätmekäitlemislepingu;
- 3) meditsiini- ja -ettevõtted peavad jäätmete kogumiseks kasutama spetsiaalseid kogumiskonteinereid ning vastu võtma ettevõtte jäätmekäitluseeskirja, kus on toodud juriidilise isiku jäätmekäitluse kirjeldus ning jäätmekäitlusettevõtte nimi, kellele jäätmed üle antakse;
- 4) Ettevõtted millised alustavad oma tegevust Karksi vallas, sõltumata nende tegevusvaldkonnast, on kohustatud omavalitsusest tegevusluba taotledes esitama lisaks muudele dokumentidele ettevõtte jäätmekava, kus on toodud põhjalik ülevaade kavatsetavast jäätmehooldusest ettevõttes.
- 5) Ettevõtted, millised juba tegutsevad Karksi valla haldusterritooriumitel, peavad koostama oma ettevõtte jäätmekava hiljemalt 01.01.2009 ning esitama selle kooskõlastamiseks oma Karksi Vallavalitsusele.
- 6) Puidutööstusettevõtted peavad kasutama oma tootmises tehnoloogiat, mis võimaldab maksimaalselt taaskasutada tekkivaid puidujäätmeid.
- 7) Suuremad ettevõtted peavad oma tegevusega kaasnevate

taaskasutatavate jäätmete kogumiseks rakendama liigitikogumist ning paigaldama selleks kogumiskonteinerid (vastavalt ettevõtte tegevusvaldkonnale, vähemalt ohtlikud, paberi-papi, puidu, metalli ning pakendijäätmete) – liigitikogumise korraldus tuleb määratleda ettevõtte jäätmekavas.

8) Ettevõtetelt ja asutustelt, kus tekib vanapaberit rohkem kui 50 kg nädalas, nõutakse eraldiseisvate vanapaberi ja kartongi kogumiskonteinerite paigaldamist ja vanapaberi eraldi kogumist.

9) Selgusetu on väiksemate ettevõtete pakendijäätmete käitluse integreerimise võimalused elanikkonnalt kogutavate jäätmetega (jäätmekavas on väidetud, et arvestades, et pakendijäätmete kogumisel ei pea jäätmevaldaja ja KOV tasu maksma, ei muuda ettevõtete pakendijäätmete kogumise integreerimine kodumajapidamiste kogumissüsteemiga üldist kogumisskeemi keerulisemaks).

Kodumajapidamistele pole rakendunud järgmised sätted:

1) Alates 01.01.2009 muudetakse orgaaniliste jäätmete eraldikogumine kohustuslikuks kortermajades, kus on vähemalt 4 korterit. Eraldikogutud orgaaniliste jäätmete kogumine muudetakse korraldatud olmejäätmeveo tiheasustusega aladel korraldatud olmejäätmeveo lahutamatuks osaks.

Selgelt üledimensioneeritud on ka järgmised eesmärgid:

- Koguda aastaks 2009 ühe Karksi valla elaniku kohta vähemalt 10 kg ohtlike jäätmeid aastas.
- Pakendijäätmete kogumissüsteem, kus kokku on müügipunktide juures 9 konteinerit (6 Karksi-Nuias, Karksis 1, Pollis 1 ja Lillis 1), elamurühmade juures kuni 28 konteinerit (arvestusega üks konteineripaar 200 elaniku kohta: 20 Karksi Nuias, 6 Karksis ja 2 Lillis), 10 tk. suuremate asulate jäätmejaamades ja 3 tk. kokkukandepunktides (Äriküla, Tuhalaane, Sudiste).

Kavandatud teavitusest on teoks saanud korraldatud olmejäätmete veo rakendumisest teavitamise kampaania. Muus osas teavituskampaaniaid pole tehtud.

3.2 Karksi valla õigusaktid jäätmehoolduse korraldamiseks

Karksi vallas on kehtestatud Karksi valla jäätmehoolduseeskiri (Karksi vallavolikogu 19. juuni 2007 aasta määrus nr 40), mis reguleerib Karksi valla haldusterritooriumil jäätmete kogumise, sorteerimise, veo, töötlemise, hoidmise, taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldamist. Eesmärgiga säilitada Karksi vallas puhas ja tervislik elukeskkond, vähendada jäätmete koguseid ning soodustada jäätmete taaskasutamist on jäätmekava täitmine kohustuslik kõigile juriidilistele ja füüsilistele isikutele, kes tegutsevad, elavad või viibivad Karksi valla haldusterritooriumil.

Vallavolikogu 19. Juuni 2007 aasta määrusega nr 41 *Karksi valla korraldatud jäätmeveo tingimused ja kord* kehtestati Karksi vallas korraldatud jäätmeveoks

- korraldatud jäätmeveo piirkond;
- korraldatud jäätmeveoga liitumise tingimused;
- jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu;
- korraldatud jäätmeveoks jäätmete vedamise sagedus ja aeg;
- jäätmeveo teenustasu piirmäärad.

Korraldatud jäätmeveole üleminek tingis ka jäätmevaldajate registri asutamise ja selle pidamise. Karksi vallavolikogu võttis 19. juuni 2007 määruse nr 42 *Jäätmevaldajate registri asutamise ja pidamise kord*, millega on määratud registri omanik, ülesehitus, pidamise kord, registrisse esitatavad andmed ja nende eest vastutavad asutused.

Seoses jäätmeseaduste sätete muutmisega, uue jäätmekava vastuvõtmisega ja uue korraldatud olmejäätmete veo hanke korraldamisega on vaja jäätmehoolduseeskiri ja korraldatud olmejäätmete veo tingimused vaja üle vaadata.

3.3 Probleemid jäätmehoolduses

Peamiseks probleemiks on jäätmekäitluse infrastruktuuri puudumine valla territooriumil. Kavandatud Karksi-Nuia jäätmejaama ja teiste suuremate asulate kogumispunkte pole rajatud, mistõttu puuduvad võimalused taaskasutatavate, suuremõõtmeliste, ehitus-lammutusjäätmete, jms jäätmete üleandmiseks. See ei soodusta jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutusse suunamist. Vastavalt riigi jäätmekavale peaks jäätmejaam asuma maksimaalselt 10-15 km kaugusel peamistest jäätmetekitajatest.

Lisaks ei asu Karksi valla lähiümbruses ühtegi jäätmete ladestuskohta. Läheduse põhimõtet rakendades viiakse korraldatud veoga kogutud jäätmed lähimasse nõuetele vastavasse prügilasse - AS Paikre Põlendmaa prügilasse Pärnumaal. Samas on see valla suurimast asulast 74 km kaugusel.

Pakendi taaskasutusorganisatsioonide koostöövalmidus väikeste omavalitsusüksustega täiendavate pakendikonteinerite paigaldamiseks. Pakendikonteinerite tühjendamise sagedus ei ole piisav.

Endiselt ei anna jäätmehooldusalane statistika ei anna selget ülevaadet tegelikult jäätmehooldusega haaratud jäätmetekitajatest ning piirkonnast kogutud jäätmeliikide ja -koguste kohta, sh pole alati selge, kas tegemist on elanikkonnalt või ettevõtelt-asutustelt kogutud jäätmetega.

Peamisteks korralduslikeks probleemideks on jäätmekavas toodud põhimõtete rakendamata jätmise jäätmehoolduseeskirjas (siin võib põhjuseks olla ka senise jäätmekava liigne ambitsioonikus), jäätmehoolduseeskirja üldisus ja järelevalve nõuete täitmise üle.

4. Peamised jäätmeliigid ja nende kogused

4.1 Üldine jäätmevoog Karksi vallas

Vastavalt jäätmetatistikal koguti 2009. aastal Karksi vallas kokku nii tootmis- kui olmejäätmeid 13 128 tonni (Tabel 2). Sellest valdava osa moodustasid saepuru ja puidujäätmed 12 160 tonni (92,6 %). Jäätmekogustes on toimunud järsk langus: 2006. a. koguti ~30 000 t jäätmeid 2008. a. kõigest 11 831 tonni. Kuid ka siin on vähenemine ennekõike toimunud puidujäätmete arvel: neid koguti 2006. a. 28 980 tonni (95,5 %). Oluliselt on vähenenud ka teiste tootmisjäätmete maht nagu metallijäätmed, liigiti kogutud ehitus-lammutus-jäätmed. Eeldatavalt peegeldab see majanduslanguse mõju valla ettevõtlusele.

Tabel 2. Jäätmekäitlejate kogutud jäätmekogused Karksi vallas 2006-2009

Jäätmekood	Jäätmete nimetus	2006	2007	2008	2009
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	5,225	6,034	5,582	6,95
02 01 04	Plastijäätmed (välja arvatud pakendid)		32,82		15,01
02 01 10	Metallijäätmed		0,15		
03 01 05	Saepuru, sh puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidupõhised plaadid ning vineer, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 03 01 04			10020	12160
03 01 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	28980	26021,5		
07 07 04*	Muud orgaanilised lahustid, pesuvedelikud ja emalahused	0,015	0,082	0,099	
08 01 11*	Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad värvi- ja lakijäätmed	0,568	0,945	2,41	0,255
08 03 18	Trükipulbrijäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 08 03 17	0,006	0,02		
10 01 01	Koldetuhk, räbu ja katlatolm (v. a koodinumbriga 10 01 04 nimetatud katlatolm ning koodinumbriga 10 01 96 ja 10 01 97 nimetatud jäätmed)			406,91	0,315
12 01 01	Mustmetalliviilmed ja treilaastud	345,01	396,64	258,42	185,8
12 01 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed		14,2		
13 01 13*	Muud hüdraulikaõlid		0,63	0,888	
13 02 08*	Muud mootori-, käigukasti- ja määrideõlid		0,08	0,24	
13 07 03*	Muud kütused (sh kütusesegud)				171,5
13 08 99*	Nimistus mujal nimetamata jäätmed		20,8		
15 01 02	Plastpakendid	59,4	40,041	47,908	4,582
15 01 04	Metallpakendid	1,26	1,581	1,602	2,014
15 01 06	Segapakendid	0,99	3,2	10,26	23,6
15 01 07	Klaaspakendid	3,969	16,002	7,673	1,834
15 01 10*	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid		0,294		
15 02 02*	Ohtlike ainetega saastunud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sh nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitserietus		0,114		
16 01 03	Vanarehvid		0,74	0,18	
16 01 04*	Romusõidukid		1,9		0,925
16 01 17	Mustmetallid		0,84	0	3,34
16 01 18	Värvilised metallid			0,538	0

Jäätmekood	Jäätmete nimetus	2006	2007	2008	2009
16 02 14	Kasutuselt kõrvaldatud seadmed, mida ei ole nimetatud koodidega 16 02 09 -16 02 13				0,4
16 06 01*	Pliiakud	0,176	0,389	1,96	
16 07 08*	Õli sisaldavad jäätmed	38,5	15		19,272
17 01 02	Tellised				14,32
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	0,112	0,108	2,963	0,397
17 04 02	Alumiinium	0,158	0,29	4,952	0,248
17 04 04	Tsink				0,007
17 04 05	Raud ja teras	390,001	237,788	360,466	51,666
17 04 07	Metallisevad	1,16	1,66	1,55	0,234
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbri 17 05 03			27,34	
17 05 05*	Ohtlike aineid sisaldav süvenduspinnas	39,6			
17 06 01*	Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid			1,06	
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodidega 17 09 01- 17 09 03	50,82	51,42	40,58	24,68
18 01 01	Teravad ja torkivad esemed (v. a koodinumbri 18 01 03 nimetatud jäätmed)	0,011	0,007		
18 01 03*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	0,01	0,044		
18 01 06*	Ohtlikest ainetest koosnevad või neid sisaldavad kemikaalid	0,079			
19 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed			0	
19 12 12	Muud jäätmete mehaanilise töötlemise jäägid (sh materjalisevad), mida ei ole nimetatud koodinumbri 19 12 11		6,06	1,4	
20 01 01	Paber ja kartong			1,36	4,36
20 01 21*	Luminestsentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	0,015	0,046	0,063	
20 01 33*	Koodinumbritega 16 06 01, 16 06 02 ja 16 06 03 nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareid või akusid	0,035	0,129	0,108	
20 01 35*	Ohtlike osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21 ja 20 01 23			3,7	10,17
20 01 36	Kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21, 20 01 23 ja 20 01 35	0,92	1,068	0,38	
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbri 20 01 37			23,02	
20 01 40	Metallid			178,463	
20 01 40 03	Alumiinium ja alumiiniumisulamid		0,62		
20 01 98*	Sortimata ravimikogumid	0,012	0,017	0,053	
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	413,285	462,68	418,346	426,18
20 03 07	Suurjäätmed				0,08
Kokku		30 331	27 336	11 830	13 128

4.2 Olmejäätmete kogus ja koostis. Tekkeprognosis

Eestis on läbi viidud mitmeid uuringuid, mille eesmärgiks on selgitada olmejäätmete tekkekoguseid ja koostist. Viimane põhjalikum uuring on läbi viidud Säästva Eesti Instituudi (SEI-Tallinn) poolt 2007-2008. aastal - „Eestis tekkinud olmejäätmete (sh eraldi pakendijäätmete ja biolagunevate jäätmete) koostise ja koguste analüüs“. Uuringu tulemusel selgus, et Eestis tekkis 2007. a ühe elaniku kohta keskmiselt 285 kg segaolmejäätmeid aastas.

Tegelikkuses ei ole maapiirkondades tekkivad jäätmekogused nii suured, kuna jäätmete kogus sõltub väga suurel määral piirkonna valdavast elamutetüübist ning piirkonna elanike tarbimisharjumustest, aga lisaks veel mitmetest väiksematest asjaoludest (nt kaubandusettevõtete hulk ja lähedus). Kogumisüsteemi jõudev jäätmete kogus sõltub jäätmete käitlusvõimalustest tekkekohas (nt. biolagunevate jäätmete kompostimine, paberi kasutamine tulealustusena, jms), ladestamisele minevate jäätmete kogus ja koostis aga oluliselt piirkonna jäätmekorralduse tasemest – kui hästi on organiseeritud jäätmete liigiti kogumine (paber ja papp, pakendijäätmed ja biojäätmed).

Karksi valla jäätmekavas 2006-2010 hinnati Karksi valla olmejäätmete teket järgmiselt:

- tiheasustusega piirkonna elanikud: kortermajades 225 kg/a/elanik;
eramajades 200 kg/a/elanik;
- hajaasustusega piirkonna elanikud: 175 kg/a elanik.

Kortermajade jäätmetekkeks hinnati 322,7 t/a, ühepereelamutel 527,7 t/a, kokku ~850 t/a.

Tabelis 3 on antud ülevaade Karksi vallas 2006.-2009. aastal kogutud olmejäätmetest. Eraldi on välja toodud eraldi kogutud segapakendijäätmed, ohtlikud jäätmed jms. Kui jäätmetekke prognoos paika peab, tuleb järeldada, et vähemalt 45 % tekkinud jäätmetest käideldakse tekkekohas või antakse üle mõnesse teise kogumisüsteemi (sh tagatisrahaga pakend). Siinkohal on oluline märkida, et jäätmetestatistika ei erista segaolmejäätmete päritolu - koos käsitletakse nii elanikel kui ettevõtetel tekkinud jäätmeid.

Tabel 3. Karksi vallas 2006-2009 kogutud olmejäätmete kogused, t/a

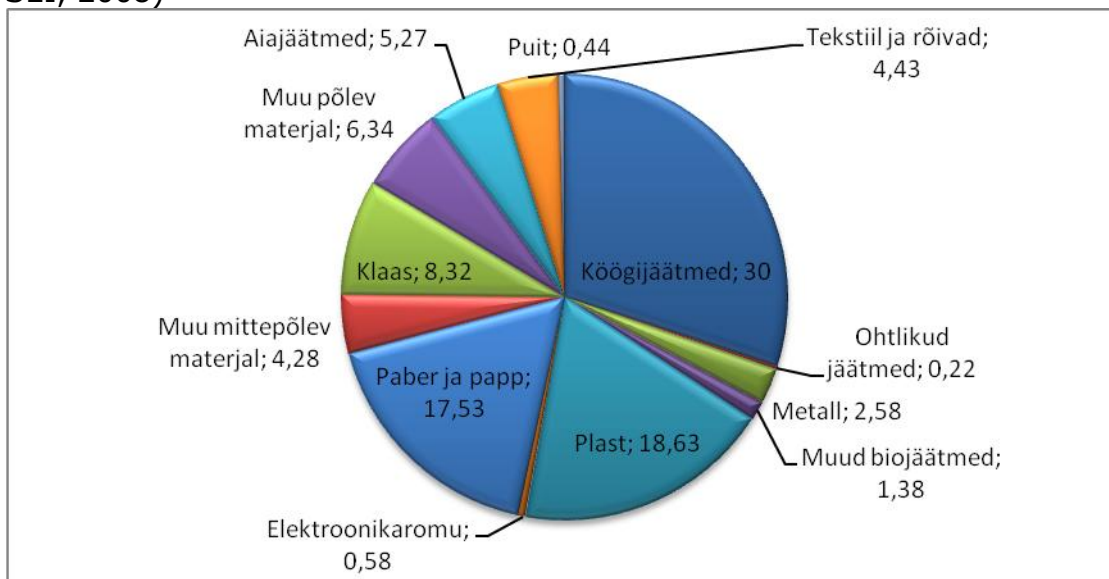
Jäätmekood	Jäätmeliik	2006	2007	2008	2009
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	413,3	462,7	418,3	426,2
Liigiti kogutud jäätmed, sh:		1,972	5,080	35,224*	38,210
15 01 06	Segapakendid	0,99	3,2	10,26	23,6
20 01 01	Paber ja kartong			1,36	4,36
20 01 xx	Metallijäätmed		0,62	178,463	
20 01 38	Puidujäätmed			23,02	
20 03 07	Suurjäätmed				0,08
20 01 36	Kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed	0,92	1,068	0,38	
20 01 35*	Ohtlikke osi sisaldavad elektri- ja elektroonikaseadmed			3,7	10,17
20 01 xx	Muud ohtlikud jäätmed	0,062	0,192	0,224	
Olmejäätmeid kokku:		415,23	467,78	453,54*	464,41

* metallijäätmeteta (eeldatavalt kogutud kampaania korras mitme aasta jäätmed)

Lähtudes eelmises jäätmekavas toodud ülevaates on realistlikum hinnata, et eeltoodud jäätmetekke prognoos 850 t/a hõlmab nii elanikel kui ettevõtetes tekkinud olmejäätmed. Lähtudes riigi jäätmekava hinnangust, et olmejäätmete kogus suureneb keskmiselt 3% aastas, võib eeldada, et 2015. aastal on olmejäätmete ja nendesarnaste jäätmete teke maksimaalselt 985 t/a, mis teeb 250-260 kg/a elaniku kohta. Seejuures tekib 50-52 % jäätmetest Karksi-Nuia linnas, 14-15 % Karksi külas, 6-7 % Polli külas. Ärikülas, Lilli, Tuhalaane ja Sudiste külas tekib igas ~3 % jäätmetest. Kokkuvõttes tekib nimetatud asulates kuni 85 % olmejäätmetest.

Viimaste uuringute alusel Eestis ladestamisele suunatud olmejäätmete keskmine koostis on esitatud Joonisel 1. Biolagunevate jäätmete (toidu- ja aiapäätmete, paberi, papi, puidu) osatähtsus on 50-60%, keskmiselt 56 %. Paber ja papp moodustavad 15...20% jäätmete üldkogusest. Põlevat materjali on 80-87 %, keskmiselt 84 %. Seejuures ei ole vahet, kas jäätmed on tekkinud linnas või maapiirkonnas.

Joonis 1. Eesti keskmine segaolmejäätmete liigiline koostis (massiprotsendid; SEI, 2008)

4.3 Pakendijäätmed

2003. a. koostatud uuringus „Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteemide analüüs. SEI-Tallinn, 2003“ järeldati, et Eestis turustatava kauba pakendi üldkogus on 150 000 tonni aastas. Erinevate jookide pakendid moodustavad kuni 25% kogu pakendikogusest. Sellest omakorda pea poole moodustab korduskasutuses olev klaaspudel, samas selle kasutus väheneb, kuna üha rohkem õlut jms jooke pakendatakse plastikpudelitesse. Sellest kogusest pakendist moodustus 120 000–130 000 tonni pakendijäätmeid (st. 86...92 % pakendist).

2008. a. koostatud SEI-Tallinn segaolmejäätmete koostise uuringu tulemustest hinnati üldiseks pakendimassi koguhulgaks 214 000 t/a ehk 160 kg/a elaniku kohta. Kuna pakendijäätmete teke on otseselt seotud tarbimisega, siis

majanduslangusega kaasnes ka oluline pakendijäätmete tekke vähenemine 2009. aastal.

Ülevaade Karksi vallas 2006.-2009. a. kogutud pakendijäätmetest on esitatud Tabelis 4. 2008. aastal koguti pakendijäätmeid 16-18 kg/a elaniku kohta. Isegi kui arvestada, et Karksi valla tarbimine on 2 korda väiksem Eesti keskmisest (Viljandimaa sisemajanduse koguprodukt moodustab ~55 % Eesti keskmisest tasemest), koguti ligikaudu viiendik pakendijäätmetest. 2009. a. koguti 8-10 kg/a elaniku kohta. Jäätmestatistikast ega taaskasutusorganisatsioonide tegevusaruannetest ei selgu, kui suur osa kogutud jäätmevoost moodustavad veo- ja rühmapakendid, Samuti ei ole eristatavad ettevõtete tootmistegevuses tekkinud pakendijäätmed. Võib eeldada, et segapakendid on kogutud elanikkonnalt, liigiti kogutud jäätmed pakendiettevõtelt. Seega suurenes oluliselt pakendijäätmete kogumise efektiivsus elanikkonnalt.

Tabel 4. Karksi vallas 2006-2009 kogutud pakendijäätmed, t/a

Jäätmekood	Jäätmeliik	2006	2007	2008	2009
15 01 02	Plastpakendid	59,4	40,041	47,908	4,582
15 01 04	Metallpakendid	1,26	1,581	1,602	2,014
15 01 06	Segapakendid	0,99	3,2	10,26	23,6
15 01 07	Klaaspakendid	3,969	16,002	7,673	1,834
15 01 10*	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid		0,294		
Kokku		65,62	61,12	67,44	32,03

Taaskasutusorganisatsioonide tegevusaruannete järgi koguti 2009 a. Eestis pakendijäätmeid ~70 kg elaniku kohta ja taaskasutusse suunati ~70 %¹ kogutud pakendijäätmetest.

Pakendijäätmed segaolmejäätmetes

SEI-Tallinn uuringutulemuste põhjal arvatud Eesti keskmine pakendijäätmete sisaldus prügilasse ladestatavates segaolmejäätmetes on 34,5% (vahemik 31...42 %). Pakendijäätmetest moodustab kõige suurema osa plastpakend. Plastpakendist moodustas enamuse (keskmiselt 65%) nn pehme plast (kilekotid, pakkekile jms). Kõva plasti (plastpudelid, -karbid, -kaaned, -korgid jms) osakaal plastpakendist oli keskmiselt 35%. Klaaspakend ning paber- ja papp-pakend moodustasid ligikaudu võrdse osa pakendijäätmetest. Tagatisraha alla kuuluvate pakendite osakaal oli uuritud proovides väga väike. See viitab asjaolule, et tagatisrahasüsteem toimib hästi.

Eraldi kogutud segapakendijäätmete koostis

SEI-Tallinn 2008. a. tehtud segapakendijäätmete sortimisuuringu tulemused viitavad, et peamiste pakendiliikide – klaas ja plast – osakaal on piirkonniti vägagi varieeruv ja seda nii konteinerites kui jäätmejaamades. Paber- ja papp-pakendi osakaal sõltub tõenäoliselt suuresti sellest, kas toimub paberi- ja papijäätmete eraldi kogumine. Kui jah, siis nende osakaal on 1-4 %, kui ei siis 17 %. Maapiirkondades on oluliselt väiksem metallpakendite osakaal kui väikelinnades, vastavalt 0,5-2 % ja 3-6 %. Puitpakendeid konteineritesse

¹ Siin ja edaspidi iseloomustatakse jäätmete koostist massiprotsentides

reeglina ei satu. Pakendikonteineritesse pannakse 1...10 % muid jäätmeid. Karksi valla osas võib eeldada, et klaaspakend moodustab 80 %, plastpakend 14 %, paber-papp 3 % ja metall 3 % segapakendijäätmetest.

4.4 Ohtlikud jäätmed. Probleemtoodete jäätmed

Jäätmeseaduse § 65 lõike 2 kohaselt kohustub kohalik omavalitsus oma haldusterritooriumil korraldama kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlejatele.

Tabelis 5 on näidatud jäätmestatistika andmetele kogutud ohtlikud jäätmed, välja arvatud probleemtoodet – nende ülevaade on Tabelis 6. Statistika hõlmab nii ettevõtluses tekkinud kui elanikelt kogutud jäätmeid - ei ole võimalik eristada, nt. kui palju värvi- ja lakijäätmeid saadi elanikkonnalt. Ohtlike jäätmete teke on aastate lõikes ebaühtlane. Aeg-ajalt tekivad suuremad õli- ja kütusejäätmete kogused (kood 13), eeldatavalt ettevõtlusest, samuti on ehitus- lammutusjäätmetest tekkinud saastunud pinnast ja asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjale. Nn. pidevalt kogutud ohtlikest jäätmetest moodustavad põhiosa mootorsõidukite õlijäätmed (kogutud 15-38,5 t/a)

Suure osa kogutud ohtlikest jäätmetest moodustavad probleemtoodete jäätmed – olmejäätmetest liigiti kogutud jäätmeid, mis ei ole probleemtoodete jäätmed, tekkis kuni ~0,25 t/a. Probleemtoodet koguti (vt. Tabel 6): 1) patareid-akud – kuni 0,129 t/a olmejäätmetena, kuni 1,96 t/a pliiakud; 2) mootorsõidukid ja nende osad – romusõidukid kuni 1,9 t/a; 3) elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad – kuni 10,17 t/a; 4) rehvid . kuni 0,74 t/a. Probleemtoodete jäätmete kogumine on oluliselt suurenenud - 2007. a. koguti ~4 tonni, 2009. a. 11 tonni.

Tabel 5. Karksi vallas 2006-2009 kogutud ohtlikud jäätmed, t/a

Jäätmekood	Jäätmeliik	2006	2007	2008	2009
07 07 04*	Muud orgaanilised lahustid, pesuvedelikud ja emalahused	0,015	0,082	0,099	
08 01 11*	Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad värvi- ja lakijäätmed	0,568	0,945	2,41	0,255
13 01 13*	Muud hüdraulikaõlid		0,63	0,888	
13 02 08*	Muud mootori-, käigukasti- ja määrdeõlid		0,08	0,24	
13 07 03*	Muud kütused (sh kütusesegud)				171,5
13 08 99*	Nimistus mujal nimetamata jäätmed		20,8		
15 01 10*	Ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid		0,294		
15 02 02*	Ohtlike ainetega saastunud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sh nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitseriietus		0,114		
16 07 08*	Õli sisaldavad jäätmed	38,5	15		19,272
17 05 05*	Ohtlike aineid sisaldav süvenduspinnas	39,6			
17 06 01*	Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid			1,06	
18 01 03*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	0,01	0,044		
18 01 06*	Ohtlikest ainetest koosnevad või neid sisaldavad kemikaalid	0,079			
20 01 98*	Sortimata ravimikogumid	0,012	0,017	0,053	

Tabel 6. Karksi vallas 2006-2009 kogutud probleemtooted, t/a

Jäätmekood	Jäätmeliik	2006	2007	2008	2009
16 01 03	Vanarehvid		0,74	0,18	
16 01 04*	Romusõidukid		1,9		0,925
16 06 01*	Pliiakud	0,176	0,389	1,96	
20 01 33*	Koodinumbritega 16 06 01, 16 06 02 ja 16 06 03 nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareisid või akusid	0,035	0,129	0,108	
20 01 21*	Luminestsentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jätmed	0,015	0,046	0,063	
20 01 35*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21 ja 20 01 23			3,7	10,17
20 01 36	Kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21, 20 01 23 ja 20 01 35	0,92	1,068	0,38	

4.5 Ehitus-lammutusjätmed

Ehitus- ja lammutusjätmete teke sõltub olulisel määral majanduslikust olukorrast – kiire majanduskasvu perioodil on uute ehitiste rajamine ja vanade renoveerimine või lammutamine aktiivsem. See ilmneb selgelt ka Tabelis 7 toodud andmetest: kui 2008. a. koguti ~440 tonni jätmeid, siis 2009. a. kõigest ~90 tonni. Põhiosa kogutud jätmetest moodustavad raua- ja terasejätmed.

Hinnanguliselt tekib väikelinnades/valdades ehitus- ja lammutusjätmeid 150-300 kg/a elaniku kohta. Seega võib Karksi vallas olla nende jätmete teke vahemikus ~600...1250 t/a. Eeldatavalt küllaltki suur osa inertse iseloomuga ehitus-lammutusjätmeid kogumis-süsteemi ei jõua. Neid kasutatakse tekkekohas pinnase täiteks jms. viisil. Samuti võib teatud jätmeliike (kivid, pinnas, süvenduspinnas) ka tekkekohast väljaspool taaskasutada.

Tabel 7. Karksi vallas 2006-2009 kogutud ehitus- ja lammutusjätmed, t/a

Jätmekood	Jäätmeliik	2006	2007	2008	2009
17 01 02	Tellised				14,32
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	0,112	0,108	2,963	0,397
17 04 02	Alumiinium	0,158	0,29	4,952	0,248
17 04 04	Tsink				0,007
17 04 05	Raud ja teras	390,001	237,788	360,466	51,666
17 04 07	Metalliseadmed	1,16	1,66	1,55	0,234
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03			27,34	
17 05 05*	Ohtlikke aineid sisaldav süvenduspinnas	39,6			
17 06 01*	Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid			1,06	
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09	50,82	51,42	40,58	24,68

01, 17 09 02 ja 17 09 03				
--------------------------	--	--	--	--

4.6 Muud jäätmed

Biolagunevad jäätmed

Siiani Karksi vallas biolagunevaid jäätmeid ega haljastusjäätmeid eraldi kogutud ei ole, välja arvatud vanapaber (käsitletakse taaskasutatavate jäätmete juures).

Tervishoiu- ja veterinaarasutuste jäätmed

Karksi vallas osutavad tervishoiu- ja veterinaarteenuseid arstid, hooldekodud ja loomaarstid. Haiglat vallas ei ole. Seetõttu on ka erikäitlust nõudvate jäätmete teke väike, neid kogutakse kuni 0,05 t/a. Ligikaudu aama suure koguse moodustavad ravimijäätmed. Eeldatavalt käideldakse muid jäätmeid koos segaolmejäätmetega.

Puidujäätmed

Puidujäätmed moodustavad Tabel 2 andmetel suurima osa Karksi vallas kogutud jäätmetest – 2009. a. koguti saepuru ja puidujäätmed 12 160 tonni (92,6 %). Kõik need jäätmed on eeldatavalt tekkinud ettevõtlusest ja nende teke on oluliselt mõjutatud majanduse üldisest olukorrast - 2006. a. koguti 28 980 tonni puidujäätmeid. Olmejäätmetest on liigiti kogutud kuni 23 t/a puidujäätmeid, kuid nende teke on episoodiline.

Taaskasutatavad jäätmed

2008. a. koguti jäätmestatistika järgi 1,36 t/a ja 2009.a. 4,36 t/a paberi- ja papijäätmeid. Samas võib eeldada, et nende jäätmete teke on oluliselt suurem – kuni 170 t/a, kui lähtuda, et paber ja papp moodustavad üldisest olmejäätmete voost 17,5 %. Võib eeldada, et oluline kogus paberit ja pappi põletatakse kodu-majapidamiste küttekolletes.

Muude elanikkonnalt kogutavate taakasutatavate jäätmete kogumise osas selged suundumused puuduvad. 2008. a. on elanikud üle andnud 178,5 tonni metallijäätmeid, muudel aastatel neid üle antud ei ole.

Ettevõtluses tekkis 2009. a. ~185 t/a mustmetallijäätmeid. Ka nende teke on oluliselt mõjutatud majanduse üldisest olukorras – 2007. a. võrreldes on langus üle 2 korra. Koos ehitus-lammutusjäätmetest väljasorditud metallijäätmetega oli eelmise jäätmekava kehtivusperioodil üleantud kogus 235...780 t/a.

5. Jäätmekäitluskohtade võrgustik

Vastavalt ptk. 3.3 kirjeldatule on Karksi vallas jäätmehoolduse edendamise peamiseks probleemiks jäätmekäitluse infrastruktuuri puudumine valla territooriumil (siin ei mõelda kogumiskonteinereid). Kavandatud Karksi-Nuia jäätmejaama ja teiste suuremate asulate kogumispunkte pole rajatud, mistõttu puuduvad võimalused taaskasutatavate, suuremõõtmeliste, ehitus-lammutus-jäätmete, jms jäätmete üleandmiseks. See ei soodusta jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutusse suunamist.

Jäätmekäitluskohtade rajamisel tuleb arvestada nende kaugust olulisematest omavalitsuse territooriumil asuvatest tõmbepunktidest, et ühildada elanike oluliste tegemistega ka sorteeritud jäätmete ära andmine ja vältida selleks lisakulutuste tegemist. Vastavalt riigi jäätmekavale peaks jäätmejaam asuma maksimaalselt 10-15 km kaugusel peamistest jäätmetekitajatest.

5.1 Jäätmejaam-käitluskeskus

Valla territooriumile Ainja külla on kavas rajada jäätmekäitluskeskus koos kõigile tavajäätmete prügila ladestusalale esitatavatele nõuetele vastava ladestusalaga. Karksi valla 2008. a. koostatud arengukavas on olulise keskkonnakaitselise arenguvajadusena välja toodud Ainja külas Polli valla prügimägi kinnistu (katastrinumbriga 60001:007:0130) sihtotstarbeline kasutussevõtt. Jäätmekäitluskeskuse arendamiseks moodustati Polli Prügila OÜ, kus 1. aprillist 2009 kuulub 35 % osakutest Tartu, Valga ja Viljandi linnale ning Karksi vallale (Karksi valla osalus on 1 % osakutest).

Polli jäätmekäitluskeskuses nähakse ette jäätmete sortimisliini, kompostimis-väljak ning segajäätmete prügila nõuetele vastav ladestusala. Põhieesmärgiks on vastuvõetud jäätmevoogude sortimine ja suunamine edasisele käitlemisele, sh materjalina ja energeetilisele taaskasutamisele. Jäätmekäitluskeskus hakkab toimima ka piirkondliku jäätmejaamana. Kuigi elanikel tekkivate ohtlike jäätmete ja mitmete taaskasutatavate jäätmeliikide esmane kogumine võib toimuda suuremates asulates, korraldatakse elektroonikaromu, kasutatud rehvide, vanametalli, ehitusjäätmete jm sarnaste jäätmete liigiti kogumine Polli jäätmekäitluskeskuse baasil. Kompostimisplatsi saab kasutada piirkonnas tekkivate biolagunevate jäätmete kompostimiseks. Kokkuvõttes tähendab see, et ligikaudu 85 % segaolmejäätmetest taaskasutatakse, 15 % ladestatakse.

Jäätmekäitluskeskuse rajamiseks taotletakse kaasrahastamist meetme «Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse» raames (Keskkonnaministri 21.06.2010 määrus nr 22). Kui kaasrahastamine saadakse, jätkatakse jäätmekäitluskeskuse arendamist.

Lisaks lahendab Polli ladestusalaga jäätmejaama rajamine Karksi valla ja teiste piirkondade kohalike omavalitsusüksuste jaoks läheduse põhimõtte arvestamise. Siiani viiakse korraldatud veoga kogutud jäätmed lähimasse nõuetele vastavasse prügilasse - AS Paikre Põlendmaa prügilasse Pärnumaal. See valla suurimast asulast 74 km kaugusel.

5.2 Kogumiskohtade võrgustik

Käesoleval ajal on omavalitsustes jäätmete liigiti kogumiseks kasutuses mitmed erinevad jäätmekäitluskohad ja -viisid.

Karksi-Nuias Tiigi tn 1 kinnistu kõrval on ohtlike jäätmete kogumispunkt, milles on ohtlike jäätmete konteiner ning võimalus ära anda ka elektroonikaromusid. Jäätmekava kehtivusperioodil võtta eesmärgiks ohtlike jäätmete kogumispunkti rajamine Karksi külla koostöös Polli Prügila OÜ-ga. Ohtlike jäätmete kogumissüsteemis võetakse vastu ka probleemtoodete jäätmeid.

Paberi ja papikonteinerid asuvad Karksi vallas järgmistes kohtades:

- Karksi küla Karksi kultuurimaja juures
- Polli küla Uus tn 6
- Karksi-Nuia Pärnu mnt 3, Kooli tn 1.

Jäätmekava kehtivusperioodil võtta eesmärgiks Ärikülla, Lilli, Tuhalaane ja Sudiste külla paberi- ja papijäätmete eraldi kogumise võimaluste loomine, nt koostöös pakendi taaskasutusorganisatsioonidega (see eeldab kulude jagamise kokkulepet – kogutud pakendijäätmete eest tasub taaskasutusorganisatsioon, ajalehtede jm eest vald).

Pakendite kogumiskonteinerite võrgustikku haldavad pakendite taaskasutusorganisatsioonid. Vallavalitusel on koordineeriv ja järelevalveroll. 2009. aastal oli vallas taaskasutusorganisatsioonide andmetel 16 pakendikonteinerit (Karksi-Nuias, Karksi ja Polli külas). Teistes küldes rakendada koostöös korraldatud jäätmeveo süsteemiga ja taaskasutusorganisatsioonidega pakendikoti süsteem. Arvestades muudatusi jäätmeseaduses, on liigiti kogutud olmejäätmed korraldatud veosüsteemi osaks (ka siin vajalik kulude jagamise mehhanism – segaolmejäätmete käitlemise eest tasub vedajale jäätmetekitaja, pakendijäätmete eest tasumisel saab näiteks rakendada jäätmeseaduse § 66 lg 1¹ mehhanismi, kus ainukeseks kliendiks ja vedajale tasu maksjaks on kohaliku omavalitsuse üksus või viimase poolt volitatud mittetulundusühing).

Muude jäätmete kogumine, sh tootmisjäätmete käitlemine, lahendatakse jäätmetekitaja ja käitlusettevõtte koostöös. See puudutab ka kauplustes tekkivaid veo- ja rühmapakendeid, mille käitlemise tehnilised üksikasjad lahendatakse kolmepoolses koostöös müügikoha, taaskasutusorganisatsiooni ja tema valitud käitleja vahel.

Täiendavalt korraldatakse jäätmete kogumiseks kord aastas kogumisringe (ohtlikud jäätmed, probleemtoodete jäätmed). Samuti saavad elanikud jäätmed otse viia Polli jäätmekäitluskeskusesse (haljastusjäätmed, suuremõõtmelised jäätmed, ehitus-lammutusjäätmed, metallijäätmed).

6. Korraldatud olmejäätmete vedu

Karksi valla korraldatud olmejäätmeveo eesmärgiks on endiselt kõikide piirkonna jäätmevaldajate liitmine jäätmekogumissüsteemiga (välja arvatud jäätmeloa või keskkonnakompleksloa alusel tegutsevad ettevõtted, kes vastavalt jäätmeseadusele võivad käitluse ise korraldada). Sellest tulenevalt on jäätmeveo planeerimisel tähelepanu pööratud kahele aspektile:

- Kõigil jäätmetekitajatel peavad olema võimalused oma jäätmete üleandmiseks kogumissüsteemile;
- Jäätmete kogumise maksumus peab olema kõigil jäätmetekitajatele võrdne ning sõltuma jäätmete tekkekogusest.

Veoettevõtja valikuks korraldatakse riigihange jäätmeseaduse § 67 jm asjakohaste sätete järgi.

6.1 Üldtingimused

Endiselt moodustavad Abja, Halliste ja Karksi vald ning Mõisaküla linn ühise veopiirkonna. Korraldatud olmejäätmeveoga haaratakse kõikides kodumajapidamistes, ettevõtetes ning asutustes tekkivate segaolmejäätmete kogumine ja vedu. Segaolmejäätmetena käsitletakse käesolevas jäätmekavas Vabariigi Valitsuse määruses nr 102, 6.04.2004 „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu“ jäätmekoodiga 20 03 01 prügi segaolmejäätmeid.

Korraldatud olmejäätmeveoga ei korraldata olmejäätmete hulgast eraldi kogutud ohtlike jäätmete ja taaskasutatavate tavajäätmete ning pakendijäätmete kogumist ja vedu seni, kuni ei lahendata järgmisi probleeme:

- Paljude liigitikogutavate jäätmete käitlemist korraldavad tootjavastusorganisatsioonid (pakend, probleemtooted) ning nende jäätmete käitlemise korraldamisel Jäätmeseaduse § 66 tähenduses puuduvad omavalitsusel volitused - piirhindade kindlaks määramine, käitluskohtade kindlaksmääramine (v.a. kogumiskohad), käitleja leidmiseks hangete korraldamine jne.
- Liigitikogutud jäätmete üleandmine kogumissüsteemile on elanike jaoks tasuta, mistõttu puudub ka vajadus piirhindade kindlaks määramisel.
- Liigitikogutud ohtlike jäätmete käitlemine nõuab käitlejalt erikäitlusvõimalusi ning nende nomenklatuur on väga lai, mistõttu on omavalitsusel raske ohtlike jäätmete käitlustingimusi kindlaks määrata (v.a. kogumiskohad).

6.2 Liitumise korraldamine

Abja, Halliste, Karksi ja Mõisaküla kõikidel jäätmevaldajatel, segaolmejäätmete tekitajad või muud füüsilised ja juriidilised isikud, kelle valduses on segaolmejäätmeid ja kes elavad või tegutsevad Abja, Halliste, Karksi või Mõisaküla korraldatud olmejäätmeveo piirkonnas, on kohustus liituda korraldatud olmejäätmeveoga.

Korterimajade elanikel on mõistlik korraldatud olmejäätmeveoga liituda läbi majavanema, korteri- või mõnel muul elamuühistu või teisi kommunaalteenuseid osutava ettevõtte. Korteri- või elamuühistu või kommunaalteenuseid osutava ettevõtte liitumisel korraldatud olmejäätmeveoga, loetakse ühistu või ettevõtte teeninduspiirkonna elanikud süsteemiga automaatselt liitunuks.

Korraldatud olmejäätmeveoga esmaseks liitujaks on kinnisasja, millel asub elu- või äriruum või hoone, sh suvila, või vallasasja omanikul, kes kantakse loodavasse jäätmevaldajate registrisse ja kes vastutab jäätmeveoga liitumise ja jäätmete üleandmise eest. Kui jäätmevaldajaks ei ole eelnimetatud jäätmetekkekoha omanik, peab omanik sõlmima tegeliku jäätmetekitajaga korraldatud jäätmeveoga liitumise leppe ja teavitama sellest omavalitsust.

Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustus algab alates korraldatud olmejäätmeveo korraldamiseks välja kuulutatud hanke tulemuste välja kuulutamisest, jäätmekäitlusettevõtte ja omavalitsuste vahelise lepingu sõlmimisest. Liitumise kuupäevastr antakse jäätmevaldajatele teada kirjalikult (jäätmeseaduse muudatus! § 69 lg 1¹).

6.3 Liitumisest vabastamine

Korraldatud jäätmeveo piirkonnas elavad või asuvad jäätmevaldajad võivad taotleda tähtajalist ja erandkorras korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemist, juhul kui jäätmetekkekohaks leotud kinnistul ei toimu elutegevust ning seda võimaldab jäätmeseadus (§69 lg 4 – lg 5¹), esitades selleks Karksi vallavalitsusele kirjaliku avalduse.

Avaldus peab sisaldama:

- 1) andmeid jäätmevaldaja isiku kohta (nimi või ärinimi, elu- või tegevuskoht, kontaktandmed);
- 2) korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemise põhjused;
- 3) ajaperiood, mil jäätmevaldaja soovib korraldatud jäätmeveost vabastamist.

6.4 Jäätmeveo piirhind, sagedus ja konteinerite suurus

Vallavolikogu määrusega kehtestatakse vedamise sagedus ja aeg ning jäätmeveo teenustasu piirmäär, tulenevalt „saastaja maksab“ põhimõttest, mille kindlaksmääramisel juhendatakse jäätmete liigist, kogusest, omadustest, jäätmeveo teenindussagedusest ning teistest asjaoludest, mis oluliselt mõjutavad käitlemise kulukust.

Veo sagedus sõltub peamiselt kasutatavate konteinerite suurusest ja jäätmetekkest. Veosageduse ja jäätmemahutite suuruse määramisel peab jälgima, et jäätmed ei oleks konteineris liiga kaua – suvel hakkavad jäätmed lagunema, tekib ebameeldiv hais ja nakkusoht ning talvel külmuvad jäätmed konteineris ära, mis raskendab konteineri tühjendamist. Kindlaks määratud veosagedus aitab kokku hoida jäätmete veokulusid jäätmete käitlemisele, mistõttu peaks jäätmevedu toimuma kindlal kuupäeval ning tellimisel jäätmete üleandmine pigem erandiks kui reeglilik. Konteinerite tühjendussagedus Karksi valla territooriumil sõltub jäätmevaldaja ning jäätmevedaja vahel sõlmitavast lepingust, kuid tiheasustusega aladel ei tohi see olla harvem kui 1 kord kuus ja hajaasustusega aladel mitte harvem kui üks kord kvartalis.

Konteineritele seatud tehnilised nõuded nagu kogumismahutite tüüp, materjal, suurus, konteinerite alus ja paiknemine määratakse kindlaks jäätmehoolduseeskirjas.

Korraldatud olmejäätmeveo teenustasu piirmäär on ühe kilogrammi segaolmejäätmete maksimaalne hind jäätmete üleandmisel korraldatud olmejäätmevedu teostavale jäätmekäitlusettevõttele. Teenustasu piirmäära arvutamisel ei ole arvestatud segaolmejäätmete kogumiskonteineri rendimaksumust ja tingimusi. Korraldatud olmejäätmeveo piirmäära kehtestamise aluseks on jäätmetekitajate poolt tekitatud segaolmejäätmete kogus. Kogusest on maha arvestatud liigitikogutavate jäätmete, sh. pakendijäätmete kogused ning eramajades elavate elanike puhul veel täiendavalt kohapeal hinnanguliselt käideldavad jäätmekogused.

Tabel 8. Karksi, Abja, Halliste vallas ja Mõisaküla linnas kehtestatud piirhinnad. (see on vanast jäätmekavast, kas jäävad samad?)

Konteineri tüüp	Konteineri maht, m ³	Konteineri mass, kg	Teenustasu
60 liitrine konteiner	0,060	9 kg	36 kr
80 liitrine konteiner	0,080	12 kg	42 kr
140 liitrine konteiner	0,140	21 kg	63 kr
240 liitrine konteiner	0,240	36 kg	83 kr
340 liitrine konteiner	0,340	51 kg	97 kr
600 liitrine konteiner	0,600	90 kg	128 kr
800 liitrine konteiner	0,800	120 kg	159 kr
1500 liitrine konteiner	1,500	225 kg	280 kr
2500 liitrine konteiner	2,500	375 kg	456 kr
4500 liitrine konteiner	4,500	675 kg	805 kr

6.5 Jäätmevaldajate register

Jäätmeseaduse § 71 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse organ asutama oma määrusega jäätmevaldajate registri ning kehtestama registri pidamise korra. Jäätmevaldajate registri pidamise eesmärgiks on saada ülevaade kõikidest piirkonna jäätmevaldajatest, nende poolt tekitatud jäätmeliikidest ja -kogustest ning üles ehitada tõhus andmevahetus jäätmekäitlejatega.

Jäätmevaldajate register peaks kajastama nii korraldatud jäätmeveo kui jäätmete taaskasutussüsteemi läbi kogutavaid jäätmeliike ja -koguseid. Samuti on vajalik, et registris kajastuksid jäätmeveoga mitteliitunud jäätmevald, kes peavad oma jäätmekäitluse kohta aruande esitama.

Karksi valla jäätmevaldajate register on asutatud vastavalt Karksi vallavalitsuse 19. juuni 2007 määrusele nr 42 ning seda peetakse digitaalse andmekoguna, võttes aluseks rahvastikuregistri ning ehitiste ja maamaksu registrite andmed.

7. Eesmärgid jäätmehoolduses

Kuna eesmärgi on sõltuvad ptk. 5 kirjeldatud finantseerimisotsusest, siis peatükk koostatakse pärast selguse saamist, kas Polii ladestusalaga jäätmekäitluskeskus rajatakse või mitte.

Kui seda tehakse, ei ole vajadust kehtestada eraldi detailseid eesmärke taaskasutuse jm sihtarvude saavutamiseks.

8. Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale. Ressursivajadus.

Jäätmehoolduse keskkonnamõju avaldub iga jäätmetega seotud käitlustoimingut läbi viies. Mõju keskkonnale avaldub mitmest aspektist, ning võib olla nii otsene kui kaudne.

Otsene keskkonnamõju - loodusliku keskkonna reostamine, inimese tervise ja heaolu kahjustamine, jäätmekäitluskohtade rajamine;

Kaudne keskkonnamõju - prügilate ümbruses maa hinna langus, prügilate sulgemisega kaasnev loodusressursi kulu

Üsna suure otsese keskkonnamõju ja -kasutusega tegevuseks Karksi valla jäätmehoolduses on kavandatava Polli jäätmekäitluskeskuse ja nõuetele vastava olmejäätmete ladestusala rajamine Ainja külas Polli valla prügimägi kinnistule. Kavandatav tegevus eeldab suhteliselt suurt hulka pinnaseteid ja maavararessursi kasutust (savi, kruus). Ladestamise korral on esmaseks keskkonnamõjuks prügilate mõju pinnasele, pinna- ja põhjaveele ning õhu kvaliteedile. Keskkonnamõju ilmneb ka sotsiaalsele keskkonnale, väljendudes lisaks mainitule veel mitmes häiringus (hais, lenduv prügi). Jäätmekäitluskeskusel on ka eeldatav positiivne mõju – töökohtade loomine, elanikkonna teadlikkuse kasv jäätmekäitluse osas, võimalus täita jäätmekavaga seotud eesmärke. Lisaks võib jäätmekäitluskeskuse rajamine vähendada illegaalsete jäätmeladestuskohtade tekkimist, kuna jäätmete üleandmine käitlejale on lihtsam ja ka odavam lühemate transpordikauguste tõttu. Kavandatavate tööde korrektsel teostamisel ja vastavate leevendusmeetmete rakendamisel ka keskuse hilisemas töös ei oma see olulist negatiivset mõju. Põhjalikumalt on kavandatava jäätmekäitluskeskuse eeldatavat mõju analüüsitud vastavas keskkonnamõju hindamise aruandes (Polli jäätmekäitluskeskuse (Karksi vald, Viljandimaa) keskkonnamõju hindamine, Hendrikson&Ko, 2010).

Kuna Karksi vallas ei ole tegutsevat prügilat, mis vajaks sulgemist, ei nõua prügilate sulgemine ega katmine rohkem loodusvara kasutamist. Väiksemamõõtmelisemate jäätmekäitlusrajatise (kogumispunkt) rajamine ei nõua olulises mahus loodusvara kasutamist.

Jäätmekäitlusega kaasneb paratamatult ka teatud müra ja õhu saastamine just jäätmete kogumisel ja transpordil. Üheks oluliseks jäätmete veoga seotud keskkonnamõjude vähendajaks on korraldatud olmejäätmeveo organiseerimine, kus jäätmeveo marsruudid on paika pandud ka logistiliselt läbimõeldult. Sel moel

vähenevad jäätmeveo masinate poolt läbitavad vahemaad ning väheneb transpordist tingitud keskkonnamõju jäätmekäitluses. Negatiivset mõju (hais) võib tekkida ka jäätmekonteinerite ebaregulaarsel tühjendamisel. Seda mõju on võimalik vähendada hoides jäätmete mahutite suurused optimaalsena ja pidades kinni seaduses nõutud tühjendussagedustest. Kui jäätmete sortimine tekkekohas, liigiti kogumine ja korraldatud jäätmevedu vastab kehtestatud korrale, siis keskkonnamõjud on suhteliselt väikesed.

Lähtudes tunnustatud jäätmekäitlusmeetodite prioriteetsusest on kõige olulisem jäätmete teket vältida ja vähendada. Eelkõige tuleb tähelepanu pöörata jäätmete korduskasutusele, taaskasutusele, ringlusse võtule ja energiakasutusele ning lõpuks jäätmete ladestamisele prügilasse ja jäätmete põletamisele energia tootmiseks.

Ohtlike jäätmete kogumise ja hoiustamisega kaasneb ebaõigete lahenduste kasutamisel negatiivne mõju eelkõige töötajate tervisele ja tööohutusele ning ümbritsevale keskkonnale. Kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete ajutine ladustamine kodumajapidamistes suurendab oluliselt ohtu keskkonnale ja inimese tervisele. Selleks tuleb luua kohapealsed võimalused, kus elanikel on võimalik järjepidevalt oma jäätmeid üle anda. Ohtlike jäätmete kogumiseks tuleb kasutada ainult selleks ette nähtud spetsiaalset kogumistaarat.

Positiivse keskkonnamõjuna jäätmekava rakendamise ja korraldatud jäätmeveo toimimisel väheneb jäätmete illegaalne ladestamine, mis vähendab survet keskkonnale.

9. Tegevuskava. Jäätmehoolduse rahastamine

Üks olulisemaid teemasid jäätmemajanduse valdkonnas on nn "saastaja maksab" printsip, mis jäätmeseaduse kohaselt tähendab, et jäätmekäitluse kulud kannab jäätmevaldaja. Ehk teisisõnu kõik isikud peavad enda poolt tekitatud jäätmete käitlemise eest ka maksma.

Tihti ei kata jäätmekäitluse kulutusi otseselt jäätmetekitaja, vaid need katab vald oma eelarvest. Seetõttu on tekkinud olmejäätmevaldajal illusioon, et see ongi valla kohustus ning ise ei pea sentigi jäätmete käitlemise eest maksma. Taoline suhtumine ning valla nõusolek finantseerida nimetatud kulutusi on mõjunud pärssivalt jäätmeseaduse põhieesmärgi – jäätmetekke vähendamisele ja taaskasutamise suurendamisele.

Karksi valla eelarvest on jäätmehoolduse kulutusi seni tehtud ohtlike jäätmete kogumiseks, juhuslike prügilollete likvideerimiseks ja avalike alade korrastustöödeks ning seda kavatakse jätkata. 2006.a eelarves on jäätmehoolduseks ette nähtud 100000 krooni. Plaanis on tutvustada käesolevat jäätmekava ja tõsta elanikkonna keskkonnateadlikkust.

Jäätmekäitluse süsteemi ümberkorraldamine tõstab jäätmekäitluse hinda. Lähimal perioodil põhjustavad hinnatõusu järgmised faktorid:

- uute jäätmekäitluskohtade rajamine (investeeringud) ja nende jooksvad kulud, sh prügilate rajamise, kasutamise, sulgemise ja järelhoolduse kulud

- suurenevad jäätmete transpordikulud;
- jäätmete taaskasutamisega seotud kulud;
- ohtlike jäätmete kogumissüsteemi rakendamisega seotud kulud;
- vanade prügilate sulgemise ja jääkreostuse likvideerimisega seotud kulud;
- jäätmehoolduse üldised kulud nagu planeerimine, uuringud, selgitustöö.

Hinnatõusu vähendamise võimalused on järgmised:

- tekkivate jäätmete vähendamine ja jäätmete sorteerimine ja taaskasutamine tekkekohas – sellel abinõul on omad piirid nii taaskasutamise võimaluste kui ka jäätmekäitlejate poolt vaadatuna – käitluse hind sõltub käideldavate jäätmete kogusest, mille alusel moodustub käitluse ühikkulu;
- hinna kujundamine teeninduspiirkonnas, kus kehtestatakse keskmine hind sõltumata transpordikulutustest;
- jäätmete kõrvaldamise maksumus (segaolmejäätmete kogumine ja prügilasse ladestamise teenuse hind peab olema tunduvalt kallim, kui taaskasutamisteenuse hind).

Jäätmekäitluse rahastamise osas võib kohaliku omavalitsuse jaoks olulised aspektid tinglikult jagada Jäätmeseadusest tulenevalt alljärgnevalt:

- **jäätmehoolduse korraldamine** – korraldatud jäätmeveo konkursi läbiviimine, sh korraldatud jäätmeveost jäätmevaldajate vabastamine. Samuti kindlustada jäätmete kogumiseks ja veoks ettenähtud transpordivahendite ligipääsu kõikidele jäätmevaldajatele ja kokkukandepunktidele. See puudutab eelkõige talvetingimustes korrapärast lumetõrjet, ajutisi läbisõidupiiranguid märgadel perioodidel ning üldist teedevõrgu seisukorda.
- **jäätmehoolduse arendamine** – jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset;
- **jäätmete sortimise korraldamine** - jäätmejaamade, sorteerimis- ja ohtlike jäätmete kogumispunktide rajamine ja haldamise korraldamine;
- **jäätmekäitluskohtade rajamine** - kodumajapidamistes tekkivate taaskasutatavate jäätmete kogumiseks rajatavad jäätmejaamad ning jäätmete liigitikogumispunktid ja nende jooksvate kulude katmine;
- **ohtlike jäätmete kogumise korraldamine** - kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise korraldamine (v.a tootja vastutusega jäätmed);
- **keskkonnajärelevalve teostamine**

Jäätmehoolduse rahastamine on, võttes aluseks otsese kulu kandjat, jagatud kolmeks:

- **Jäätmevaldajad**
- **Karksi Vallavalitsus**
- **taaskasutusorganisatsioonid**

Täpne kulude jaotus tuuakse välja järgneva tegevuskava paikapaneku järgselt.

Jäätmehoolduse kulud 2006-2009: nii eelarve kui tegelikud, eelarve 2010

Eraldi näidata investeringud, kui palju saadi KIK toetusi

Nr.	Tegevuse / projekti nimi	Teostamise aeg	Teostaja rahastaja	Maksumus	Kommentaar
1.	KORRALDATUD OLMEJÄÄTMEVEDU				
1.1	Segaolmejäätmete konkursi ettevalmistamine ning konkursi korraldamise komisjoni moodustamine	2011 algus	Karksi, Abja, Halliste, Mõisaküla	-	Moodustatakse konkursi läbiviimise komisjon
1.2	Volikogud delegeerivad konkursi läbiviimise moodustatud komisjonile	2011 algus	Karksi, Abja, Halliste, Mõisaküla	-	Komisjonile on antud volitusnorm konkursi korraldamiseks
1.3	Segaolmejäätmete kogumiseks ja veoks korraldatud olmejäätmete konkursi välja kuulutamine	2011 kevad	Karksi, Abja, Halliste, Mõisaküla	10 000	Konkursi tulemusel sõlmitakse leping segaolmejäätmete veoks parima pakkumise teinud jäätmekäitlusettevõttega
1.5	Kõikide jäätmetekitajatega lepingute sõlmimine	Konkursi järgselt vastavalt jäätme-seadusele	Jäätmekäitlus-ettevõtte	-	Jäätmetekitajate määratlemise aluseks on jäätmevaldajate register ja vallavolikogu määrus Karksi valla korraldatud jäätmeveo tingimused ja kord
1.7	Jäätmevaldajate registri pidev uuendamine ja täiustamine	Pidev	Karksi, Abja, Halliste, Mõisaküla	-	Registri olemasolul antakse konkursi võitnud jäätmekäitlusettevõttele jäätmevaldajate nimekiri, kelledega tuleb sõlmida lepingud.
2.	OHTLIKE JÄÄTMEDE KOGUMINE				
2.2	Kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumisaktsioonide korraldamine	Iga aasta	Jäätmekäitlusett evõtte, Karksi vald, KIK	20 000	
2.3	Ohtlike jäätmete jätkuv kogumine Karksi-Nuia ohtlike jäätmete kogumiskonteineris	Iga aasta	Jäätmekäitlusett evõtte, Karksi vald, KIK/	25 000	
3.	MUUDE TAASKASUTATAVATE JÄÄTMEDE KOGUMINE				
3.1 1	Suuregabariidiliste jäätmete kogumisringide korraldamine	Iga aasta	KOV-d, KIK	15 000	

Nr.	Tegevuse / projekti nimi	Teostamise aeg	Teostaja rahastaja	Maksumus	Kommentaar
3.1 4	Elektri- ja elektroonikaseadmete ning vanarehvide kogumine	Pidev	Karksi vald, TVO ²	-----	Elektri ja elektroonikaseadmeid saab ära anda Karksi-Nuia kogumispunktis; vanarehve saab ära anda autoremonditöökojas või vastava kogumisringi ajal
4.	ELANIKKONNA KESKKONNATEADLIKKUSE TÕSTMINE				
4.1	Keskkonnasõbraliku ettevõtte konkursi rakendamine	2011- 2015	Karksi vald	-	Iga aasta valitakse keskkonnasõbralikum ettevõtte Kas see on veel aktuaalne
4.2	Infovoldikute koostamine ja levitamine ning vallalehtedes jäätmehooldusalaste artiklite avaldamine	2011-2015	Karksi vald, KIK jäätmekäitlusettevõtte	-	Teavitustöö peaks olema pidev ja tutvustama jäätmekäitluse erinevaid aspekte ning kaasama erinevaid sihtrühmi.
4.3	Õpilastele ja täiskasvanutele jäätmehooldusalaste loengute pidamine, koolides keskkonnateemaliste ja jäätmekäitlust puudutavate infopäevade, konkursside korraldamine.	2011-2015	Karksi vald, KIK jäätmekäitlusettevõtte	-	
5.	EBASEADUSLIKE JÄÄTMELADESTUSPAIKADE SULGEMINE NING JÄRELHOOLDUS				
5.1	Karksi valla ebaseaduslike ladestuspaikade korrastamine	2011-2015	Karksi vald, KIK	-	Maksumused tuleb täpsemalt välja selgitada
6.	ETTEVÕTETE JÄÄTMEHOOLDUSE KORRALDUS				
6.1	Ettevõtete jäätmekavade koostamine	Pidev	ettevõtted	-	Jäätmekava koostamise nõude aluseks on Jäätmeseaduse § 44, lg 4
6.2	Ettevõtetes taaskasutatavate jäätmete lahuskogumise rakendamine	Pidev	ettevõtted	-	
6.3	Jäätmekäitlusnõuete sidumine ehitus- ja tegevuslubadega	2011	Karksi vald	-	Saavutamaks kontrolli ja suunamaks ettevõtteid oma jäätmeid käitlema
7.	INVESTEERINGUD JÄÄTMEKÄITLUSE INFRASTRUKTUURI RAJAMISEKS				

² TVO – probleemtoodete tootjavastuse organisatsioon (EES-Ringlus)

Nr.	Tegevuse / projekti nimi	Teostamise aeg	Teostaja rahastaja	Maksumus	Kommentaar
7.1	Polli ladestusalaga jäätme keskuse rajamine	2011-2012	Karksi vald, Polli Prügila OÜ, KIK	-	Vastavalt KIK taotlusele, valla omaosalus
7.2	Muud kavandatud investeeringud				

